

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowie Wielkopolskim
za rok 2023
oraz
wykaz potrzeb w zakresie
pomocy społecznej

Ostrów Wielkopolski, marzec 2024 rok

Spis Treści

Wstęp

Sprawozdanie z działalności

I. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

1. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim
2. Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
 - 2.1. Zadania własne gminy
 - 2.2. Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej
 - 2.3. Decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej wydane w 2023 roku
 - 2.4. Inne zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku
 - 2.5. Programy ministerialne

II. Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodziny

III. Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych

IV. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych

1. Świadczenia rodzinne
2. Świadczenie rodzicielskie
3. Zasiłek dla opiekuna
4. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego
5. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka
6. Dodatek elektryczny
7. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe

V. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

1. Pomoc społeczna dla obywateli Ukrainy
2. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy
3. Jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy

VI. Budżet i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej

WSTĘP

Ustawa o pomocy społecznej wyznacza dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zasadnicze miejsce w strukturze pomocy społecznej. Samorząd miasta Ostrowa Wielkopolskiego realizuje przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zarówno zadania własne, jak i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej został upoważniony do realizowania innych zadań nałożonych na samorząd gminy, wynikających z:

- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o dodatku węglowym,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej,
- ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023r. w związku z sytuacją na rynku gazu,
- ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Odpowiednio w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wyróżnia się działy zajmujące się merytorycznie poszczególnymi sprawami: Dział Pomocy Środowiskowej, Dział Wsparcia Rodziny, Dział Świadczeń, Dział Usług Opiekuńczych, Dział Świadczeń Rodzinnych i Mieszkaniowych.

Niniejsze opracowanie w pierwszej części prezentuje sprawozdanie z realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2023 rok w porównaniu z latami 2021 i 2022, natomiast druga część przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

I. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

Pomocy społecznej udziela się z powodu:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizmu lub narkomanii,
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z w/w okoliczności.

W 2022 roku zostało zmienione kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej z 701 zł na 776 zł, natomiast dla osoby w rodzinie z 528 zł na 600 zł na osobę w rodzinie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

- 1) specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi;

2) zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Natomiast pomoc w zakresie dożywiania z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% wyżej wymienionego kryterium dochodowego, tj. 1.552 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.200 zł na osobę w rodzinie.

1. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim

Ośrodek w roku 2023 pomocą społeczną, tj. świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi oraz pracą socjalną objął 1.840 rodzin.

Analizując liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej pod względem struktury największą grupę stanowią rodziny emerytów i rencistów: 520 rodzin. Dalej w kolejności są rodziny z dziećmi: 342 oraz rodziny niepełne: 150. Powyższe dane przedstawia tabela nr 1.

Tab. 1 Struktura rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021 – 2023

Wyszczególnienie		Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
Rok		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Rodziny ogółem		1852	1789	1840	3217	3338	3480
o liczbie osób	1	1203	1081	1020	1203	1081	1020
	2	289	288	415	578	576	830
	3	144	167	156	432	501	468
	4	114	155	132	456	620	528
	5	66	82	80	330	410	400
	6 i więcej	36	25	37	218	150	234
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		365	332	342	1386	1255	1313
o liczbie dzieci	1	135	125	114	363	338	302
	2	131	104	118	491	378	431
	3	64	68	73	312	322	345
	4	23	24	24	132	138	138
	5	7	8	10	49	54	70
	6	4	2	1	31	15	7
	7 i więcej	1	1	2	8	10	20
w tym: rodziny niepełne ogółem		139	149	150	427	482	496
o liczbie dzieci	1	65	60	51	146	136	114
	2	45	46	54	143	143	169
	3	18	30	29	73	128	123
	4 i więcej	11	13	16	65	75	90
w tym: rodziny emerytów i rencistów ogółem		686	581	520	857	722	686
o liczbie osób	1	546	468	407	546	468	407
	2	120	94	83	240	188	166
	3	14	12	18	42	36	54
	4 i więcej	6	7	12	29	30	59

Źródło danych: MRiPS-03

Do głównych powodów trudnej sytuacji życiowej mających wpływ na przyznanie pomocy należały:

- długotrwała lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność,
- ubóstwo,

- przemoc w rodzinie,
- bezrobocie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Dane szczegółowe obrazujące powody przyznawania pomocy na przestrzeni lat prezentuje tabela 2.

Tab. 2 Powody korzystania z systemu pomocy społecznej w latach 2021 – 2023

L.p	Powody korzystania z pomocy	Liczba rodzin ogółem		
		2021	2022	2023
1	długotrwała lub ciężka choroba	1220	1201	1168
2	niepełnosprawność	785	847	960
3	ubóstwo	770	710	616
4	bezrobocie	410	337	276
5	bezradność	299	306	295
6	przemoc w rodzinie	398	343	447
7	alkoholizm	137	111	99
8	potrzeba ochrony macierzyństwa	87	107	110
9	bezdomność	46	49	46
10	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	41	30	27
11	narkomania	6	4	11
12	zdarzenie losowe	3	3	2
13	sieroctwo	0	1	1
14	klęska żywiołowa	0	0	0

Źródło danych: MRiPS-03

W 2023 roku rodzin, którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych i zleconych było 1.448 (liczba osób w rodzinach wyniosła 2.444). Samą pracą socjalną w 2023 roku objęto 392 osoby, (liczba osób w rodzinach wyniosła 1.036). Powyższe dane dotyczące liczby rodzin przedstawia tabela nr 3.

Tab. 3 Rodziny, którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych i zleconych oraz objęte pracą socjalną w latach 2021 – 2023

Rok	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Świadczenie przyznane w ramach zadań własnych i zleconych	1605	1490	1448
Rodziny objęte tylko pracą socjalną	247	308	392
Razem	1852	1798	1840

W przeciągu trzech lat liczba rodzin korzystających ze świadczeń zmalała, natomiast liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej wzrosła o 84 rodziny.

2. Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.1. Zadania własne gminy

2.1.1. Udzielenie schronienia

W 2023 roku na terenie Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski funkcjonowały dwa schroniska:

- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta mieszczące się przy ul. Olszynowej 53A,
- Schronisko dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi prowadzone przez Caritas Diecezji Kaliskiej mieszczące się przy ul. Ledóchowskiego 8.

Ponadto Miasto od 2020 r. podpisuje umowy z Caritas Diecezji Kaliskiej na dofinansowanie schroniska z usługami opiekuńczymi mieszczącego się w Słupi pod Kępem.

Schroniska zapewniają pobyt osób bezdomnych z dotacji miasta (80%) oraz ze środków własnych (20%). Dotacje przekazywane są na podstawie umów o wsparcie realizacji zadania publicznego dotyczącego schronienia. Dotacje w 2023 roku wynosiły:

- Schronisko dla mężczyzn: 175.000,00 zł,
- Schronisko dla kobiet: 75.000,00 zł,

- Schronisko z usługami opiekuńczymi: 50.000,00 zł.

W 2023 roku do schronisk skierowano 28 mężczyzn oraz 15 kobiet z 22 dziećmi. Ogółem 65 osób. Ponadto do schroniska z usługami opiekuńczymi skierowano 5 osób.

**Tab. 4 Dane statystyczne dotyczące osób przebywających w schroniskach
za lata 2021 – 2023**

Rok	Schronisko dla kobiet		Schronisko dla mężczyzn	
	Liczba osób	Budżet - dotacja	Liczba osób	Budżet - dotacja
2021	5	70.000,00	31	160.000,00
2022	28	70.000,00	30	160.000,00
2023	37	75.000,00	28	175.000,00

Ponadto na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego funkcjonowała noclegownia dla bezdomnych mężczyzn prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta mieszcząca się przy ul. Olszynowej 53A. Dotacja miasta dla noclegowni w 2023 roku wyniosła 100.000,00 zł. Z noclegowni skorzystały 24 osoby.

2.1.2. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”

Dnia 01 stycznia 2019 roku weszła w życie Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku, w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (*M.P. z 2018 r. poz.1007*). Program zakładał dofinansowanie dla gminy w przypadku udzielenia pomocy w formie posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności lub posiłku jeżeli dochód na osobę nie przekracza kwoty 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, tj. dla osoby samotnie gospodarującej: 1164 zł, a w przypadku rodzin, kwoty 900 zł.

Zgodnie z ww. programem Rada Miejska Ostrowa Wielkopolskiego:

- Uchwałą Nr III/16/2018 z dnia 11 grudnia 2018 roku podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- Uchwałą Nr III/15/2018 z dnia 11 grudnia 2018 roku określiła zasady zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów

żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

- Uchwałą Nr IV/30/2018 z dnia 27 grudnia 2018 roku ustanowiła program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole” na lata 2019 – 2023, na podstawie którego dyrektorzy placówek oświatowych, w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą objąć dzieci posiłkiem, bez wywiadu środowiskowego i decyzji MOPS. Program osłonowy w całości finansowany jest ze środków własnych.

Z dniem 1 stycznia 2023 r. uchwałą nr 264 Rada Ministrów podwyższyła ww. stawki do 200% kryterium dochodowego, tj. dla osoby samotnie gospodarującej 1552 zł, a w przypadku rodzin - 1200 zł.

W związku z tym Rada Miejska podjęła następujące uchwały:

- Uchwałą Nr LVII/610/2023 z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie zmiany uchwały Nr III/16/2018 z dnia 11 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- Uchwałą Nr LVII/611/2023 z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie zmiany uchwały Nr III/15/2018 z dnia 11 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

W 2023 roku Ośrodek na program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 wydatkował kwotę ogółem 1.887.266,32 zł, z tego:

- 754.520,07 zł środki własne,
- 1.132.746,25 zł środki budżetu państwa - *w formie dotacji celowej na podstawie zawartej umowy z Wojewodą.*

W ramach programu przyznano:

1) gorący posiłek dla 428 osób, na kwotę: 539.360,32 zł,

z tego:

- dla 309 dzieci (przedszkola – 153 osób; szkoły – 156 osób na kwotę 175.825,22 zł,
- dla 11 dzieci – w ramach programu osłonowego, na wniosek dyrektora placówki oświatowej, na kwotę 7.232,00 zł,
- dla 108 osób dorosłych – na kwotę 356.303,10 zł.

Dożywianie dzieci prowadzone było w szkołach i przedszkolach. Dodatkowo finansowane było dożywianie 31 uczniów korzystających z zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej prowadzonej przez Konferencję Stowarzyszenia Św. Wincentego A'Paulo im. Kazimierza Rolewskiego na kwotę 28.056,00 zł.

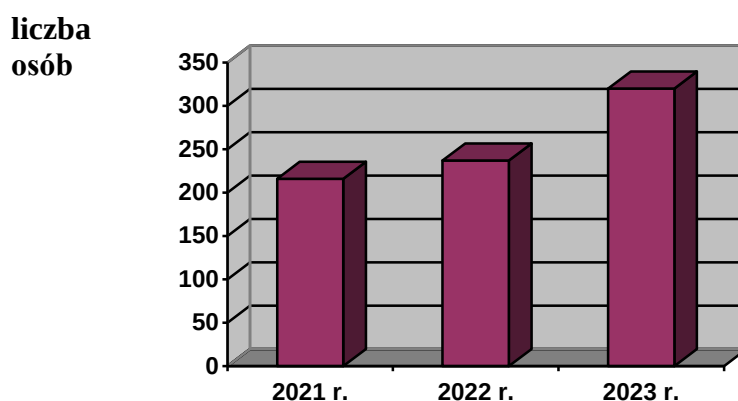
Tab. 5 Liczba osób korzystających z posiłków, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023 - ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2021	330	34.281	8,96	307.265,70
2022	355	41.571	10,50	436.668,65
2023	428	44.604	12,09	539.360,32

Tab. 6a Dożywianie dzieci

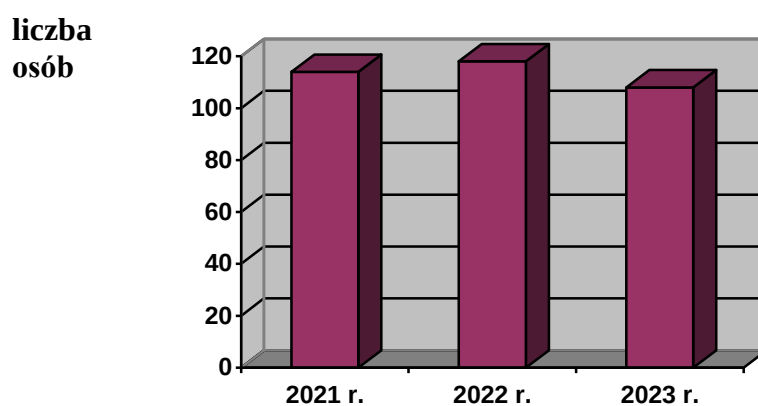
Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2021	216	14.724	6,22	91.558,90
2022	237	20.462	6,93	141.798,69
2023	320	26.110	7,01	183.057,22

Wyk. nr 1 Liczba dzieci korzystających z posiłku w latach 2021 – 2023 w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”

Tab. 6b Dożywianie dorosłych

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2021	114	19.557	11,03	215.706,80
2022	118	21.109	13,97	294.869,96
2023	108	18.494	19,27	356.303,10

Wyk. nr 2 Liczba dorosłych korzystających z posiłków w latach 2021 – 2023 w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

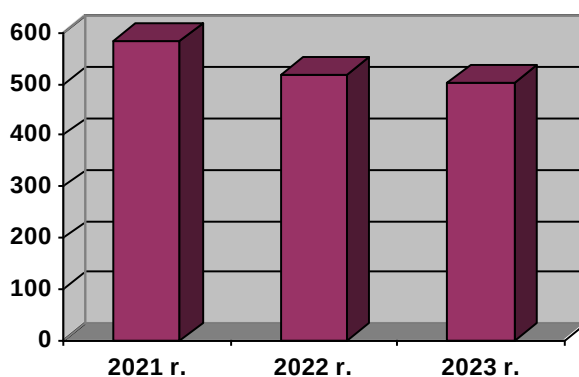
- 2) świadczenie pieniężne na zakup posiłku, w formie zasiłku celowego dla 502 osób, w 497 rodzinach na kwotę 1.319.850,00 zł.

Liczba osób korzystających z posiłków w przeciągu trzech lat wzrosła – dotyczy dzieci.

Tab. 7 Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	584	1.611	743,54	1.197.838,50
2022	517	1.120	1.060,90	1.188.210,00
2023	502	1.162	1.135,84	1.319.850,00

Wyk. nr 3 Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego w latach 2021 – 2023 w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”

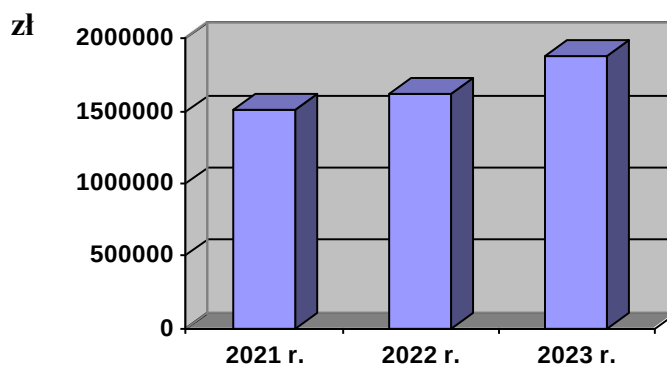

Tab. 8 Środki finansowe wydatkowane na program „Posilek w szkole i w domu” w latach 2021 – 2023*

Rok	Budżet ogółem	W tym	
		Z budżetu państwa	Z budżetu gminy
2021	1.505.104,20	915.307,70	589.796,50
2022	1.624.878,65	980.371,62	644.507,03
2023	1.887.266,32	1.132.746,25	754.520,07

* wydatki na posiłki oraz na świadczenia pieniężne na zakup posiłków

Wyk. nr 4 Środki finansowe wydatkowane na program „Posilek w szkole i w domu” w latach 2021– 2023

Poza programem „Posiłek w szkole i w domu” przyjętym uchwałą Rady Ministrów dożywianie dla dzieci i dorosłych realizowane było również z dodatkowo otrzymanych środków z budżetu państwa oraz ze środków własnych na podstawie ustawy o pomocy społecznej (do wysokości kryterium dochodowego).

Tab. 9 Liczba osób korzystających z posiłków, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w okresie XI – XII 2023 r. - ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2023	147	5.120	14,75	75.528,40

Tab. 10 Liczba osób korzystających z posiłków, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w okresie XI – XII 2023 r. - dzieci

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2023	90	1.983	7,81	15.480,50

Tab. 11 Liczba osób korzystających z posiłków, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w okresie XI – XII 2023 r. - dorośli

Rok	Liczba osób	Liczba posiłków	Średnie świadczenie	Budżet
2023	57	3.137	19,14	60.047,90

Tab. 12 Środki finansowe wydatkowane na dożywianie na podstawie ustawy o pomocy społecznej (do wysokości kryterium dochodowego) w okresie XI – XII 2023 r.

Rok	Budżet ogółem	W tym	
		Z budżetu państwa	Z budżetu gminy
2023	75.528,40	57.628,16	17.900,24

2.1.3. Świadczenie usług opiekuńczych

Usługi opiekuńcze należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Z tej formy pomocy korzystają osoby, które ze względu na wiek, chorobę, czy też inną przyczynę wymagają pomocy, zaś najbliższa rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi Opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, zaleconej przez lekarza pielęgnacji oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem, jednak ich zakres i wymiar dostosowany jest indywidualnie do potrzeb podopiecznych.

Zakres udzielania pomocy ustalany jest przez pracownika socjalnego podczas wywiadu środowiskowego w domu podopiecznego.

Usługi opiekuńcze obejmują w szczególności pomoc w zakresie:

- higieny osoby leżącej,
- utrzymania mieszkania podopiecznego w czystości,
- zakupu artykułów żywnościowych, środków higieny osobistej, artykułów przemysłowych z zasobów finansowych podopiecznego oraz rozliczanie się z otrzymanych pieniędzy,
- załatwiania spraw bieżących (wezwanie lekarza, pielęgniarki, dostarczenie leków, dokonywanie opłat bieżących),
- przygotowywania posiłków oraz karmienie osoby z niedowładem,
- przynoszenia opału i palenie w piecu.

Usługi opiekuńcze zasadniczo świadczone są od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ze względu na konieczność zaspokojenia potrzeb podopiecznych związanych z ich egzystencją i prawidłowym funkcjonowaniem, świadczymy usługi opiekuńcze również w godzinach popołudniowych oraz w soboty, niedziele i święta - dotyczy osób samotnych.

Uchwała Nr XLIII/557/2009 Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 29 grudnia 2009 roku określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i tryb ich pobierania.

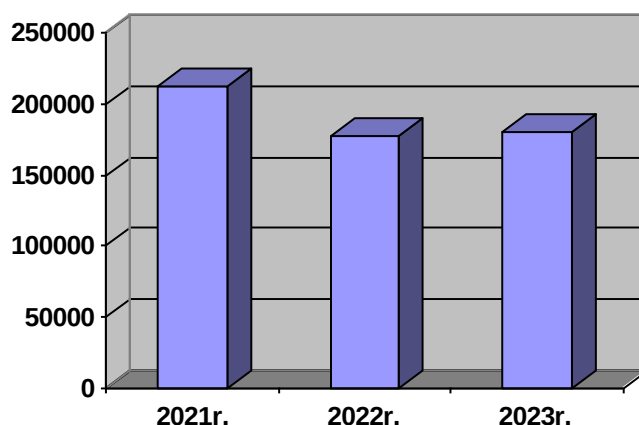
W roku 2023 usługami opiekuńczymi objęte były 532 osoby, w tym 413 kobiet oraz 119 mężczyzn. Podopieczni ponosili odpłatność za przyznane usługi opiekuńcze ustalone w trybie decyzji administracyjnej. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w okresie od 01 stycznia do 31 marca 2023 roku wynosił 34,20 zł, natomiast od 01 kwietnia do 31 grudnia 2023 roku 42,26 zł. Na realizację usług opiekuńczych wydatkowano w 2023 roku kwotę 8 032 745,17 zł.

Realizację usług opiekuńczych w latach 2020-2023 przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 13 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, liczba godzin, koszt 1 godziny usługi w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt 1 godz.
2021	521	212 913	33,38 zł
2022	531	176 943	34,20 zł
2023	532	180 854	42,26 zł

Wyk. nr 5 Liczba wykonanych godzin usług opiekuńczych w latach 2021 - 2023

2.1.4. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach wsparcia dziennego

Zapewnienie pomocy w placówkach wsparcia dziennego odbywa się w Dziennym Domu „Senior +” przy ul. Limanowskiego 17 posiadającym 40 miejsc oraz w Dziennym Domu „Senior +” przy ul. Raszkowskiej 39, który posiada 45 miejsc. Skierowanie następuje na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez MOPS. W 2023 roku Ośrodek skierował ogółem 94 osoby. W 2023 r., z powodu braku miejsc 13 osób oczekiwało na przyjęcie do DDP.

2.1.5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku okresowego

Jest to zadanie własne gminy dotowane z budżetu państwa, przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe.

Z pomocy w formie zasiłku okresowego w 2023 roku skorzystało 177 osób w ilości 945 świadczeń na kwotę 378.235,75 zł, w tym z budżetu państwa 359.643,77 zł., ze środków własnych 18.591,98 zł. Średnia wartość zasiłku okresowego miesięcznie wynosiła 400,25zł. Głównym powodem przyznania zasiłku okresowego było bezrobocie. Z tego tytułu w 2023 roku skorzystały 84 osoby.

Ponadto zasiłki te przyznawano m. in. z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności oraz innych przyczyn, jak np. wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tab. 14 Liczba osób otrzymujących zasiłki okresowe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021 – 2023 ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń*	Średnie świadczenie	Budżet
2021	238	1.391	363,76	505.997,05
2022	192	1.032	406,57	419.584,83
2023	177	945	400,25	378.235,75

*świadczenie – jeden zasiłek miesięczny

Tab. 15 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. bezrobocia

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	148	804	361,61	290.733,05
2022	100	539	413,83	223.052,83
2023	84	418	407,37	170.279,75

Tab. 16 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. długotrwałej choroby

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	45	216	340,37	73.520,00
2022	44	192	420,39	80.714,00
2023	54	225	359,44	80.873,00

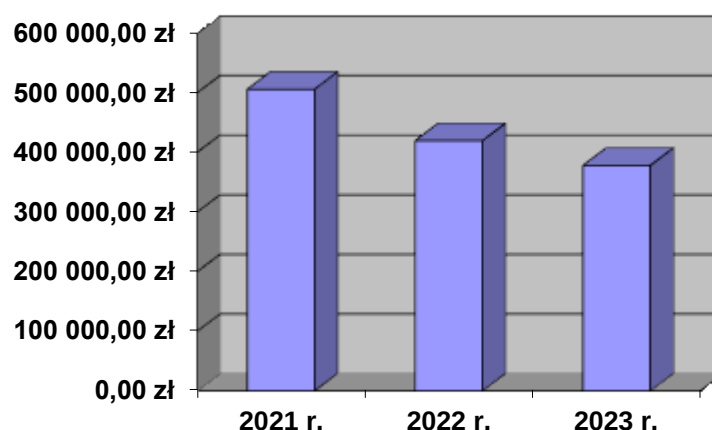
Tab. 17 Zasiłki okresowe przyznane z tyt. niepełnosprawności i innych przyczyn

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	79	371	382,06	141.744,00
2022	75	301	384,78	115.818,00
2023	56	302	420,80	127.083,00

Analizując dane przedstawione w tabeli nr 14 należy stwierdzić, że w 2023 roku nastąpił spadek liczby osób otrzymujących zasiłki okresowe w porównaniu z 2022 rokiem o 15 osób. Głównym powodem spadku liczby osób otrzymujących zasiłki okresowe jest spadek liczby osób, które otrzymały zasiłki z tytułu bezrobocia oraz niepełnosprawności i innych przyczyn.

Dane dotyczące zasiłków okresowych przyznawanych z tytułu długotrwałej choroby, niepełnosprawności i innych przyczyn obrazują tabele 16 i 17. Osoby długotrwale chore i niepełnosprawne są motywowane do uzyskania stopnia niepełnosprawności, który kwalifikuje do innych form pomocy np. zasiłku stałego.

Wyk. Nr 6 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki okresowe w latach 2021-2023

2.1.6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego

Zasiłek celowy oraz celowy specjalny jest zadaniem własnym gminy, świadczeniem jednorazowym, przyznany w celu zaspokojenia konkretnej potrzeby bytowej, tj.:

- ogrzanie mieszkania, w tym opał,
- pokrycie kosztów mieszkaniowych, w tym za wodę, energię elektryczną czy śmieci,
- odzież,
- środki czystości,
- żywność,
- obuwie,
- pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia,
- pokrycie kosztów remontu mieszkania,
- zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego,
- pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Najwięcej zasiłków celowych przyznano na zakup ogrzewania, w tym opału, pokrycie kosztów mieszkaniowych, leków i leczenia, środków czystości, odzieży i obuwia, co obrazuje poniższe

zestawienie. Należy zaznaczyć, że w zakresie pomocy na zakup żywności Ośrodek przyznawał na ten cel głównie świadczenia pieniężne z programu „Posiłek w szkole i w domu” co jest omówione w pkt 2.1.2. niniejszego sprawozdania.

Tab. 18 Zasiłki celowe

Rodzaj niezbędnej potrzeby życiowej	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Ogrzanie mieszkania, w tym opał	220	189	205
Pokrycie kosztów mieszkaniowych	165	108	85
Odzież	132	80	59
Pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia	105	87	84
Środki czystości	153	82	61
Obuwie	78	54	56
Żywność	8	16	12
Pokrycie kosztów remontu mieszkania	1	1	4
Na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	3	3	2
Drewno	0	0	0
Zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego	1	0	0

Pomoc w formie zasiłku celowego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej może być przyznana w formie pieniężnej lub świadczenia niepieniężnego. Jest świadczeniem przyznawanym w ramach tzw. „uznania administracyjnego”. Zasiłki w formie niepieniężnej są przyznawane w formie talonów, które uprawniają do zakupu artykułów pierwszej potrzeby spożywczo-przemysłowych z wyłączeniem artykułów alkoholowych i tytoniowych. Powyższa forma pomocy uniemożliwia marnotrawienie środków finansowych oraz przeznaczanie ich na niewłaściwe cele.

W 2023 roku przyznano zasiłki w talonach na kwotę 15.410,00 zł. W tym nie tylko zasiłki celowe, ale również okresowe i stałe.

Tab. 19 Liczba osób otrzymujących zasiłki celowe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021 – 2023

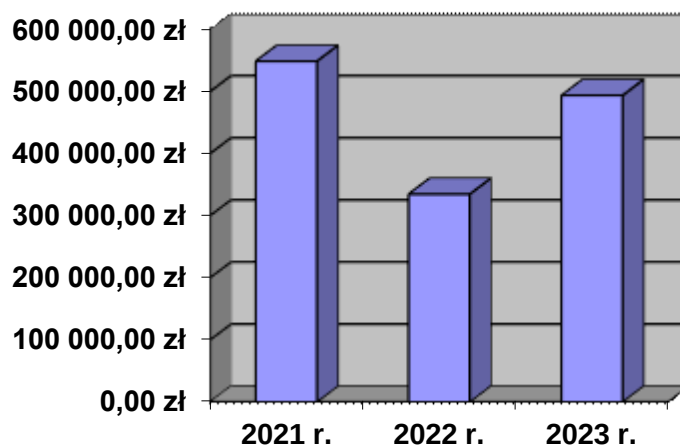
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	556	1.747	314,18	548.876,66
2022	430	1.110	301,60	334.776,72
2023	392	1.039	475,44	493.982,20

W roku 2023 zauważa się mniejszą ilość osób, którym decyzją przyznano zasiłek celowy. Część z podopiecznych uzyskała wiek emerytalny kwalifikujący do emerytury. Na spadek danych wpływ miały również zgony długotrwale korzystających z pomocy. W stosunku do osób bezrobotnych pracownicy socjalni podejmują działania w kierunku ich usamodzielnienia tj. aktywizacji do podjęcia zatrudnienia. Dodać należy, że wprowadzone przez Rząd różnego rodzaju dodatki np. dodatek osłonowy, zwrot podatku VAT za gaz , jak również „13 i 14” emerytury były zasobem finansowym mającym wpływ przy rozpatrywaniu spraw o udzielenie pomocy.

Zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, i nie powinna być traktowana jako źródło dochodu służące do zaspokajania wszystkich choćby najbardziej uzasadnionych potrzeb życiowych klientów. Nie jest rolą pomocy społecznej ponoszenie pełnych kosztów utrzymania osób korzystających ze świadczeń, lecz jedynie udział w granicach możliwości MOPS w pokonywaniu przez osoby i rodziny trudności materialnych i życiowych. Art.3 ust.3 i 4 cyt. ustawy stanowi natomiast, że rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, natomiast potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Dlatego tak ważna jest dokładna diagnoza sytuacji klienta, jego możliwości w pokonaniu trudności, nie wyręczanie a wspomaganie i motywowanie do zmiany, prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych. Z punktu widzenia dyscypliny finansów publicznych to racjonalne gospodarowanie budżetem na świadczenia z pomocy społecznej, biorąc pod uwagę wielość zadań publicznych do realizacji oraz zachowanie rezerwy środków na sytuacje nie przewidziane tj. zdarzenia losowe.

Nie bez znaczenia dla przyznawania świadczeń z pomocy społecznej ma fakt, że kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania świadczeń jest bardzo niskie, co ogranicza krąg osób kwalifikujących się do pomocy.

Wyk. nr 7 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków celowych w latach 2021 – 2023

Tab. 20 Liczba osób otrzymujących zasiłki celowe specjalne, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

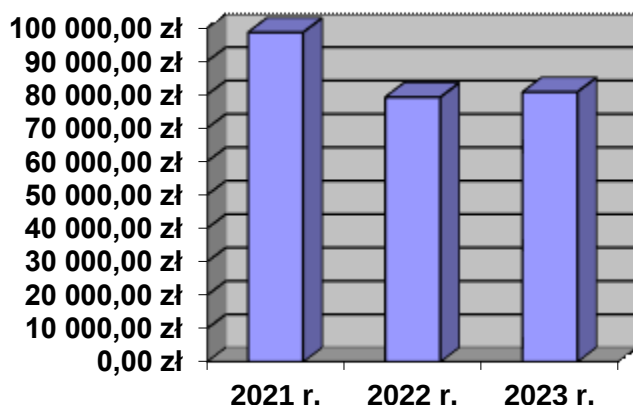
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	134	242	407,80	98.687,00
2022	120	161	492,39	79.275,00
2023	88	135	598,80	80.838,00

Zasiłek celowy specjalny przyznawany jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. W 2023 roku 88 osób skorzystało z tej formy pomocy w ilości 135 świadczeń, na łączną kwotę 80.838,00 zł. głównie na ogrzanie mieszkania, w tym zakup opału oraz na pokrycie zakupu leków i leczenia. Zaznaczyć należy, że pracownicy socjalni przyznając specjalne zasiłki celowe wnikliwie analizują sytuację klienta pod kątem szczególnie uzasadnionego przypadku, zasobów i możliwości klienta do pokonania trudnej sytuacji, w tym badają sytuację finansową pod kątem nie tylko dochodów liczonych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ale faktycznie posiadanych środków finansowych, tj. świadczenia wychowawcze, trzynaste i czternaste emerytury, świadczenie uzupełniające, pomoc ze strony rodziny itp.

Dodać należy, że w 2023 roku DPS wydał 49 decyzji odmownych w zakresie zasiłków celowych, w przeważającej części z uwagi na brak współdziałania klienta z pracownikiem socjalnym oraz niespełnienie kryteriów dochodowych.

W 2023 roku pracownicy socjalni Działu Pomocy Środowiskowej zawarli 68 kontraktów socjalnych. Wg danych pracowników socjalnych w roku 2023 usamodzielniono 10 osób.

Wyk. nr 8 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków celowych specjalnych w latach 2021 – 2023

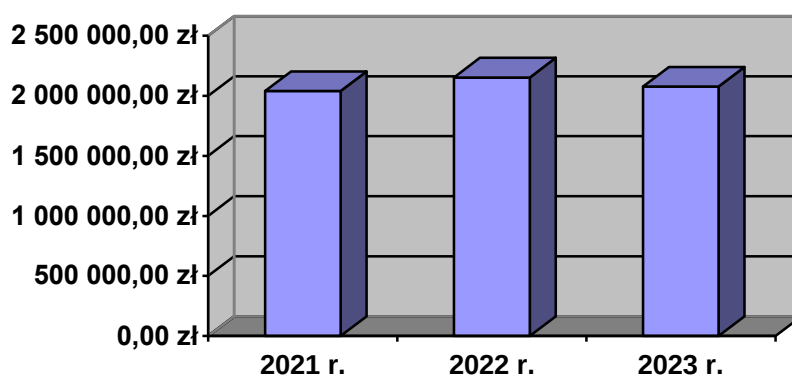
2.1.7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłku stałego

Wypłata zasiłków stałych od lipca 2009 roku na mocy zmian w ustawie o pomocy społecznej stała się zadaniem własnym gminy z możliwością dotacji z budżetu państwa do 100% realizacji zadania. W 2023 roku zadanie to dofinansowano w pełnej kwocie. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Świadczenie to jest zróżnicowane pod względem wysokości w zależności od dochodu rodziny. W 2023 roku pomocy w tej formie udzielono 344 osobom w ilości 3.549 świadczeń, na ogólną kwotę 2.075.912,82 zł.

Tab. 21 Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023 – ogółem

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	367	3.812	534,91	2.039.072,80
2022	342	3.571	602,69	2.152.204,79
2023	344	3.549	584,93	2.075.912,82

Wyk. nr 9 Środki finansowe wydatkowane na wypłatę zasiłków stałych w latach 2021–2023

Tab. 22 Zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	329	3.421	563,14	1.926.515,98
2022	310	3.281	623,95	2.047.177,20
2023	319	3.319	602,01	1.998.066,09

Tab. 23 Zasiłki stałe dla osób w rodzinach

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	39	391	287,87	112.556,82
2022	35	290	362,16	105.027,59
2023	29	230	338,46	77.846,73

Jak wynika z tabel największą grupę wśród osób pobierających zasiłek stały stanowią osoby samotne. Na przestrzeni lat liczba osób pobierających zasiłki stałe oraz wydatki na zasiłki stałe podlegają niewielkim wahaniom.

2.1.8. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek opłaca składki na ubezpieczeni zdrowotne osobom pobierającym zasiłek stały, które nie mają ich opłacanych z innego tytułu. W 2023 roku objęto tą formą pomocy 318 osób. Z tego tytułu wydatkowano 180.754,22 zł.

Tab. 24 Składki na ubezpieczenie zdrowotne, liczba osób, świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	344	3.578	49,21	176.084,63
2022	330	3.405	55,22	188.018,29
2023	318	3.342	54,09	180.754,22

2.1.9. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osoby nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego mają prawo do bezpłatnego korzystania ze świadczeń zdrowotnych, jeżeli spełniają kryterium dochodowe pomocy społecznej. Prawo to potwierdza w imieniu Prezydenta Dyrektor MOPS. W 2023 roku wydano 83 decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych.

Tab. 25. Liczba decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych

Rok	Liczba wydanych decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych
2021	118
2022	77
2023	83

2.1.10. Kierowanie do domów pomocy społecznej

W 2023 roku skierowano do domów pomocy społecznej 58 nowych osób, a zmarły 23 osoby, natomiast sfinansowano pobyt w DPS dla 180 osób, ogółem na 1.732 świadczenia. Wydatkowano kwotę: 7.349.998,81 zł, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2022 o 31,89% (poprzednio tj. 2022 r. do 2021 r. to wzrost o 15,48%).

Liczba osób, za które ponoszona była odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej w porównaniu z 2022 r. wzrosła. Zanotowano bardzo duży wzrost wydatków na to zadanie, co wynika ze zwiększania kosztów utrzymania pensjonariuszy w DPS.

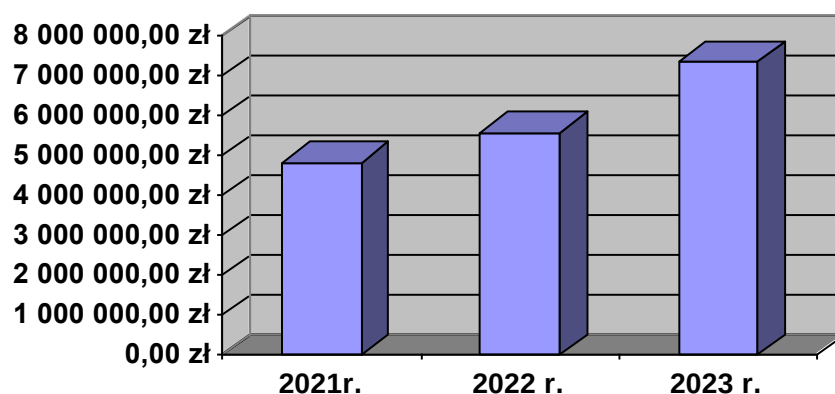
Powyższe dane obrazuje tabela nr 26.

Tab. 26 Liczba osób, za które ponoszona była odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń*	Średnie świadczenie	Budżet
2021	147	1.510	3.195,85	4.825.736,50
2022	160	1.693	3.291,74	5.572.914,66
2023	180	1.732	4.243,65	7.349.998,81

* świadczenie – odpłatność miesięczna za 1 osobę

Wyk. nr 10 Wydatkowane środki finansowe za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2021 - 2023

2.2. Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej

2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, jednak ich zakres i wymiar dostosowany jest indywidualnie do potrzeb podopiecznych. Zakres udzielania pomocy ustalany jest przez pracownika socjalnego podczas wywiadu środowiskowego w domu podopiecznego.

W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych realizujemy:

- specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi – w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi w specjalistycznej jednostce.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują w szczególności pomoc w zakresie:

- uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- interwencje i pomoc w życiu rodzinnym,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- pielęgnacja jako wspomaganie procesu leczenia,
- rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nie objętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- pomoc mieszkaniowa,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych,
- zakup artykułów żywnościowych, środków higieny osobistej, artykułów przemysłowych z zasobów finansowych podopiecznego oraz rozliczanie się z otrzymanych pieniędzy,
- załatwianie spraw bieżących (wezwanie lekarza, pielęgniarki, dostarczenie leków, dokonywanie opłat bieżących),
- przygotowywanie posiłków oraz karmienie osoby z niedowładem,
- przynoszenie opału i palenie w piecu.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania są świadczone od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ze względu na konieczność zaspokojenia potrzeb podopiecznych, związanych z ich egzystencją i prawidłowym funkcjonowaniem, usługi te świadczone są również w godzinach popołudniowych, w soboty, niedziele oraz święta - dotyczy osób samotnych.

W roku 2023 usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w okresie od 01.01.2023 roku do 31.12.2023 roku przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu.

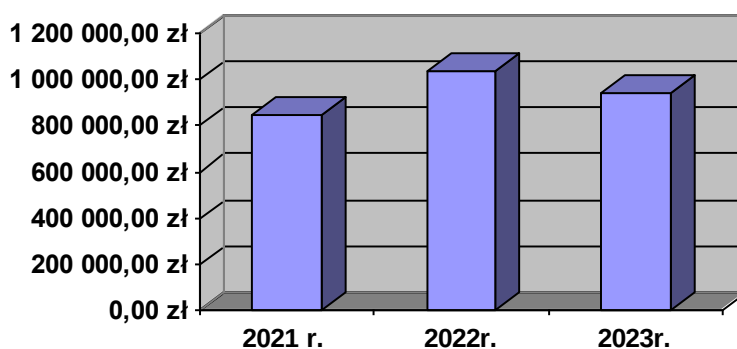
W roku 2023 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęto 26 osób z zaburzeniami psychicznymi. Wykonano 18 129 godzin w/w usług. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 roku wynosił 52,00 zł.

Realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2021-2023 przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 27 Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – w miejscu zamieszkania, liczba godzin oraz wykonanie budżetu w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Wyk. budżetu
2021	31	21 193	844 445,80 zł
2022	24	21 529	1 033 392, 00 zł
2023	26	18 129	942 708,00 zł

Wyk. nr 11 Środki finansowe wydatkowane na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2021 – 2023

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi obejmują:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowania do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenia treningów samoobsługi i umiejętności społecznych oraz interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, w ramach terapii: SI, logopedycznej, psychologicznej, pedagogicznej w zależności od potrzeb.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi świadczone są od poniedziałku do soboty przez Niepubliczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną „PRO-MOC” w siedzibie poradni w Ostrowie Wielkopolskim ul. Krotoszyńska 157 oraz Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” w siedzibie Fundacji w Ostrowie Wielkopolskim ul. Żeromskiego 2d.

Od 18.01.2023 roku do 18.12.2023 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych było 50 dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Łącznie wykonano 5 260 godzin w/w usług. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił: w Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „PRO-MOC” 110,00 zł, w Fundacji na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” 110,00 zł.

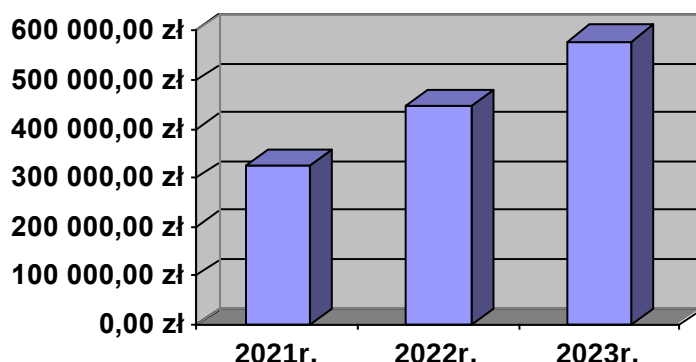
Zakres, formę oraz zasady odpłatności świadczonych usług reguluje rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku (z późn. zmianami) w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w całości finansowane są z budżetu państwa.

Tab. 28 Liczba dzieci korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi – liczba godzin oraz wykonanie budżetu w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba godzin	Wyk. budżetu
2021	49	4 836	323.306,75 zł
2022	58	4 991	446 901,25 zł
2023	50	5 260	578 600,00 zł

Wyk. nr 11a Środki finansowe wydatkowane na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi w latach 2021 – 2023

2.2.2. Wynagrodzenie dla opiekuna za sprawowanie opieki

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 9), ust.2, ust.3 oraz art. 53a ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek wypłaca od 2014 roku wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla opiekunów prawnych przyznane przez sąd. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Wynagrodzenie to wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd obliczone w stosunku miesięcznym i nie może ono przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

W 2023 roku Ośrodek wypłacił wynagrodzenie 12 osobom w łącznej kwocie 57.211,86 zł. Ogółem wraz z kosztami obsługi wydatkowano kwotę: 58.070,04 zł.

2.3. Decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej wydane w 2023 roku

Tab. 29 Liczba wydanych decyzji w 2023 roku

Rodzaj zasiłku	Liczba decyzji	
Zasiłki stałe	Razem:	259
	Przyznania:	104
	Odmowy:	1
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	154
Dożywianie dorosłych	Razem:	170
	Przyznania:	157

	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	13
Skierowanie do schroniska	Razem:	78
	Przyznania:	57
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	21
Skierowanie do schroniska z usługami opiekuńczymi	Razem:	4
	Przyznania:	4
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Skierowanie do Dziennego Domu „Senior+”	Razem:	130
	Przyznania:	105
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	25
Dożywianie dzieci	Razem:	237
	Przyznania:	204
	Odmowy:	6
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	27
Zasilki okresowe	Razem:	343
	Przyznania:	330
	Odmowy:	1
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	12
Zasilki celowe, celowe specjalne	Razem:	907
	Przyznania:	806
	Odmowy:	46
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	55
Zasilki celowe, celowe specjalne kryzys energetyczny	Razem:	23
	Przyznania:	18
	Odmowy:	3
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	2
Świadczenie pieniężne na zakup posiłku	Razem:	1197
	Przyznania:	1159
	Odmowy:	4
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	34
Domy Pomocy Społecznej skierowania	Razem:	105
	Przyznania:	60
	Odmowy:	5
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	40
Domy Pomocy Społecznej odpłatność	Razem:	338
	Przyznania:	87
	Odmowy:	4
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	247
Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych	Razem:	83
	Przyznania:	59
	Odmowy:	15
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	9
Zdarzenia losowe	Razem:	3
	Przyznania:	2
	Odmowy:	1
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Kłęska żywiołowa	Razem:	0
	Przyznania:	0
	Odmowy:	0

	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Usługi opiekuńcze	Razem:	1065
	Przyznania:	658
	Odmowy:	12
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	395
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Razem:	105
	Przyznania:	76
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	29
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi	Razem:	162
	Przyznania:	50
	Odmowy:	2
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	110
Mieszkanie chronione	Razem:	15
	Przyznania:	8
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	7
Ogółem:	Razem:	5224
	Przyznania:	3944
	Odmowy:	100
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	1180

2.4. Inne zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w 2023 roku

2.4.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim współpracował z następującymi instytucjami:

- Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim,
- Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim,
- Wydział Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu,
- Straż Miejska,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień,
- Powiatowy Urząd Pracy,

- Sąd,
- Prokuratura Rejonowa,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
- lekarze rodzinni,
- pielęgniarki środowiskowe,
- placówki oświatowe

Ponadto Ośrodek współpracował z następującymi organizacjami pozarządowymi:

- Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta,
- Konferencja Św. Wincentego A'Paulo,
- Ostrowskie Centrum Pomocy CARITAS,
- Fundacja Głodnych Nakarmić,
- Oddział Fundacji Jesus Christ Security, Chrześcijański Ośrodek Pomocy

2.4.2. Realizacja zadań w ramach pracy socjalnej

W 2023 roku udzielono pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej 392 rodzinom, w tym 1.036 osobom w tych rodzinach. Z roku na rok rośnie ilość zgłoszeń (z zewnątrz, często anonimowych) dot. zaniedbań dzieci czy trudnej sytuacji osób starszych, samotnych, chorych. W roku 2023 było 180 zgłoszeń (w roku 2022 – 165). W takich sytuacjach pracownicy socjalni Zespołu ds. Pracy Socjalnej wchodzi w środowisko niezwłocznie celem rozeznania sytuacji i udzielenia stosownej pomocy.

W roku 2023 Zespół ds. Pracy Socjalnej skierował do Sądu Rejonowego: 19 wniosków o wgląd w sytuację rodziny, 11 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody klienta, 3 wnioski o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego bez zgody klienta. Do Prokuratury Rejonowej skierował 1 wniosek o obowiązek poddania leczeniu odwykowemu oraz 2 zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa. Ponadto skierował 4 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania w stosunku do osoby nadużywającej alkoholu.

Tab. Nr 30 Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej w latach 2021 -2023.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2021	247	554
2022	308	904
2023	392	1.036

Praca socjalna należy do zadań własnych samorządu gminnego o charakterze obligatoryjnym i jest świadczeniem niepieniężnym. Jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód i nie wymaga wydania decyzji przez organ pomocy społecznej.

Praca socjalna jest działalnością mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Zaznaczyć należy, że w rodzinach korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych również prowadzona jest praca socjalna. W ramach pracy socjalnej dokonuje się licznych działań mających na celu poprawę jakości życia osób i rodzin. Takim działaniem jest między innymi zawarcie kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

W 2023 roku pracownicy socjalni Działu Pomocy Środowiskowej zawarli 68 kontraktów socjalnych. Wg danych pracowników socjalnych w roku 2023 usamodzielniono 10 osób.

2.4.3. Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy

Tutejszy Ośrodek realizuje zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

W 2023 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 526 formularzy „Niebieska Karta - A”, w tym 92 formularze złożone ponownie w toku prowadzonej procedury. Pracownicy socjalni wszczęli 29 procedur „Niebieskie Karty”, w których wystąpiła przemoc, pozostałe 497 kart zostało wszczętych przez innych przedstawicieli służb, tj.: 491 kart przez

Policję, 5 kart przez przedstawicieli Oświaty oraz 1 karta przez przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tab. 31 Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” w związku z podejrzeniem przemocy domowej w latach 2021 – 2023

Instytucja sporządzająca	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Policja	426	352	491
MOPS	21	12	29
Oświata	0	2	5
GKRPA	0	0	1
Razem	447	366	526

Ogółem w 2023 roku łącznie 447 rodzin, w których występował problem przemocy, zostało objętych działaniami interwencyjnymi, procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto 526 razy. Rodziny otrzymały wsparcie w formie poradnictwa. Pracownicy socjalni w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym uczestnictwa w pracach grup diagnostyczno-pomocowych zespołu interdyscyplinarnego (łącznie w 1395 posiedzeniach), podejmowali następujące działania: diagnozowali sytuację i potrzeby osoby doznającej przemocy domowej; udzielali kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej; prowadzili rozmowy z osobami stosującymi przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowali te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii.

Ponadto podejmuje się działania wspierające i zapobiegawcze przeciwko przemocy tj. w ramach prowadzonego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej punktu konsultacyjnego rozpowszechniane są broszury i ulotki dotyczące działań wychowawczych w zakresie uświadamiania zjawisk przeciwdziałania przemocy oraz poradnictwo prawne.

Pracownicy Ośrodka czynnie uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego zarządzeniem Prezydenta Miasta Ostrowa Wielkopolskiego oraz prowadzą obsługę organizacyjno-techniczną.

2.5 Programy ministerialne

Program „Opieka wychowawcza” – edycja 2023 w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego

Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski w ramach programu wyniosła 340 869,03 zł.

Program „Opieka wychowawcza” – edycja 2023 był realizowany w okresie od lutego 2023 roku do grudnia 2023 roku. Celem głównym programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. Dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności.
2. Osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

W ramach realizacji programu pomocą w formie usługi opieki wychowawczej w miejscu zamieszkania objętych zostało 59 osób w tym 53 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 6 dzieci z niepełnosprawnością.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego

Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski w ramach programu wyniosła **1 821 701,78 zł**

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 był realizowany w okresie od stycznia 2023 roku do grudnia 2023 roku. Głównym celem programu było zapewnienie wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

- dzieciom do 16 r. ż z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej i długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji
- osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Celem usług świadczonych przez asystenta osoby niepełnosprawnej było zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego, aktywnego życia i dążenie do poprawy funkcjonowania w środowisku.

W ramach realizacji programu objętych pomocą w formie usługi asystenckiej w miejscu zamieszkania zostało 149 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 5 dzieci z niepełnosprawnością ze wskazaniami.

II. Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodziny

1. Działania wspierające rodzinę

a) Wspieranie rodziny przy udziale asystenta rodziny

Rolą asystenta rodziny jest wejście w życie rodziny i pomoc jej w tym, aby potrafiła samodzielnie rozwiązywać swoje problemy i trudności.

Asystent świadczy pomoc za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale.

Asystent wspiera rodziny, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

- na wniosek pracownika socjalnego,
- na wniosek innych instytucji pomocy społecznej.

Asystent rodziny ustala plan pomocy rodzinie wraz z pracownikiem socjalnym oraz członkami rodziny, a następnie krok po kroku ten plan realizuje.

Rolą asystenta jest przede wszystkim obecność w rodzinie, nie ma on rozwiązywać problemów za rodzinę, ale pomóc jej odkryć jej zasoby, aby mogła ona funkcjonować samodzielnie.

Praca z rodziną jest prowadzona także w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizowanie planu pracy z rodziną,
- rozwiązywanie problemów socjalnych i wychowawczych,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz do podejmowania pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach podnoszących kompetencje rodzicielskie,
- wspieranie dzieci poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzenie konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- dokumentowanie pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny rodziny.

W 2023 roku w MOPS zadania asystenta rodziny wykonywało 8 osób. Zaangażowanie asystenta rodziny w proces poprawy sytuacji rodzinnej może zapobiec lub ograniczyć umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Dane przedstawione w poniższej tabeli pokazują liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Tab. nr 32 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2021 - 2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin	128	106	104
Liczba asystentów rodziny	7	6	6

b) Udzielanie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i prawnych

Biorąc pod uwagę problemowość rodzin wychowujących małoletnie dzieci istotnym elementem są dodatkowe działania podejmowane w kierunku przezwyciężania trudności opiekuńczo-wychowawczych. Działania te realizowane są w ramach funkcjonującego punktu konsultacyjnego, gdzie w 2023 roku prawnik oraz psycholog udzielali konsultacji. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 33 Dane dotyczące działalności punktu konsultacyjnego w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba konsultacji
Konsultacje prawne	105
Konsultacje psychologiczne	259

c) Ponoszenie przez samorząd gminy kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Analizując liczbę rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej oraz liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem należy zauważyć, że liczba ta zmniejszyła się o 15 rodzin w 2023 roku w stosunku do roku 2022 i wyniosła odpowiednio w 2022 roku 90 rodzin, a w 2023 roku 75 rodzin. Natomiast liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej zwiększyła się o 11 dzieci w 2023 roku w

stosunku do roku 2022 i wyniosła odpowiednio 111 dzieci przebywających w pieczy zastępczej w roku 2022 oraz 122 dzieci przebywających w pieczy w roku 2023. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 34 Liczba rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej – ogółem

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba <u>rodzin</u> , z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej	94	90	75
Liczba <u>dzieci</u> umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem z tego:	121	111	122
- w placówkach	24	18	29
- w rodzinach zastępczych	97	93	93

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski na dzień 31 grudnia 2023 roku ponosiła odpłatność łącznie za 113 dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego za 25 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz za 88 dzieci przebywające w rodzinach zastępczych.

Tab. nr 35 Liczba rodzin z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego i liczba dzieci z pieczy zastępczej, za które Gmina ponosi odpłatność

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba <u>rodzin</u> , z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej	64	61	68
Liczba <u>dzieci</u> umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem w tym:	97	94	113
- w placówkach	21	21	25
- w rodzinach zastępczych	76	73	88

Jak wynika z tabeli nr 36 można zauważyć, że w 2023 roku zwiększyła się o 23 liczba dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej w porównaniu do roku 2022.

Tab. nr 36 Dzieci z terenu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego umieszczone po raz pierwszy w pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	17	6	27
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych	2	5	7
OGÓŁEM	19	11	34

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady finansowania i wspierania rodzin nakładając na gminę obowiązek ponoszenia odpłatności za dziecko przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej:

- w pierwszym roku pobytu koszt wynosi 10%,
- w drugim roku pobytu koszt wynosi 30%,
- w trzecim roku i następnych latach koszt wynosi 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej wynosi:

- 899,00 zł. dla rodziny zastępczej spokrewnionej,
- 1.361,00 zł. dla rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Z kolei koszt utrzymania dziecka w Placówce Wsparcia Dziecka i Rodziny w Ostrowie Wielkopolskim w 2023 roku wyniósł 9.983,70 zł.

W oparciu o powyższe zasady finansowania za okres od stycznia do grudnia 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązany był do partycypowania w kosztach umieszczenia 122 dzieci w pieczy zastępczej na łączną kwotę 1.294.205,95 zł; z czego za 93 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych kwotę 492.533,05 zł; natomiast za 29 dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej kwotę 801.672,90 zł.

Tab. Nr 37 Budżet przeznaczony na pieczę zastępczą w latach 2021 – 2023

Rok	Liczba dzieci w pieczy		Budżet		Budżet ogółem
	przebywających w rodzinach zastępczych	przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych	Koszt utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	Koszt utrzymania dzieci w placówkach	
2021	76	21	332.055,31	491.989,90	824.045,21
2022	71	21	356.041,26	641.507,49	997.548,75
2023	93	29	492.533,05	801.672,90	1.294.205,95

III. Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych

Dodatki mieszkaniowe są świadczeniem pieniężnym, którego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części kosztów utrzymania lokalu, jakie jest obowiązana ponosić osoba uprawniona do otrzymania dodatku.

Od 01 lipca 2021 roku została znowelizowana ustawa z dnia 21 czerwca 2021 r. o dodatkach mieszkaniowych. Zmienił się m. in. druk wniosku oraz sposób wyliczenia dochodu osiąganego przez osobę uprawnioną do tego świadczenia. Uregulowano również niektóre kwestie związane z kryterium metrażowym i tytułem prawnym do lokalu.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom albo podnajemcom lokali mieszkalnych zamieszkującym w tych lokalach,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Kryterium dochodu dla osób, którym przysługuje dodatek mieszkaniowy, w gospodarstwie jednoosobowym wynosi 40%, natomiast w wieloosobowym 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Ustawodawca dla osób korzystających z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego określił również tzw. powierzchnię normatywną dla gospodarstw domowych w zależności od liczby zamieszkujących osób.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatku nie przyznaje się jeżeli jego kwota była by niższa niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu wydania decyzji.

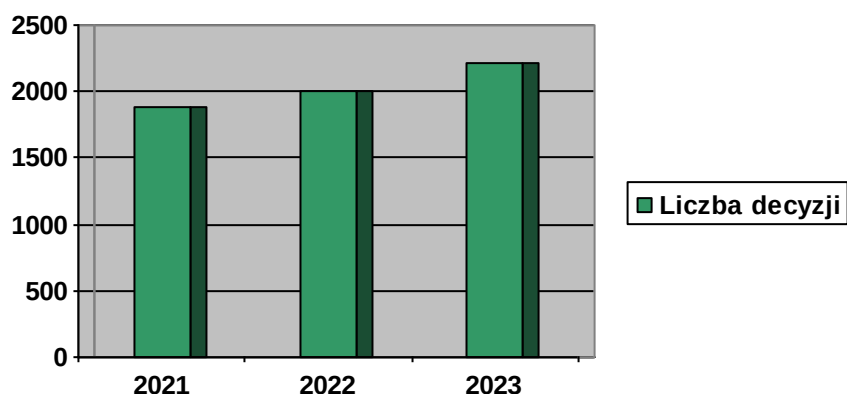
W roku 2023 na realizację świadczeń z tytułu wypłat dodatków mieszkaniowych wydatkowano kwotę 5.499.813,91 zł. Liczba wydanych decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy wzrosła w analizowanym okresie z 2.001 do 2.212, wzrosła również liczba wypłaconych świadczeń. Średnie świadczenie wzrosło z 321,06 zł do 428,23 zł.

Dane szczegółowe zawiera tabela nr 38 oraz wykres 12 i 13.

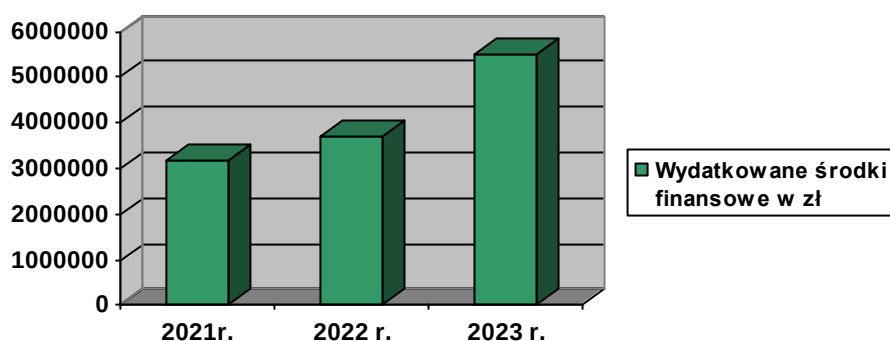
Tab. 38 Liczba wydanych przyznających decyzji administracyjnych z zakresu dodatków mieszkaniowych, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

ROK	Liczba decyzji przyznających	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	1 886	10 795	292,92	3.162 091,66
2022	2 001	11 514	321,06	3.696 668,27
2023	2 212	12 843	428,23	5.499.813,91

Wyk. nr 12 Liczba przyznających decyzji z zakresu dodatków mieszkaniowych w latach 2021-2023

Wyk. nr 13 Środki finansowe wydankowane na dodatki mieszkaniowe w latach 2021-2023

Ustawa o dodatkach mieszkaniowych umożliwia przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u osób, które składają wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Możliwość przeprowadzania wywiadów pozwala przede wszystkim na weryfikowanie zadeklarowanych dochodów z faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy. Jeżeli w wyniku przeprowadzonego wywiadu stwierdzi się wystąpienie rażącej dysproporcji pomiędzy niskimi dochodami wskazanymi w złożonej deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy, faktyczna liczba osób wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą jest mniejsza niż wykazana w deklaracji, lub w przypadku niewyrażenia zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego organ może odmówić przyznania dodatku mieszkaniowego. Zgodnie z tym przepisem tutejszy Ośrodek, wykorzystując powyższą możliwość, zaplanował przeprowadzenie 40 wywiadów:

- przeprowadzono wywiad w miejscu zamieszkania wnioskodawcy – 29 wywiadów,
- wycofano wnioski i nie przeprowadzono wywiadu – 8 osób,
- niewyrażenie zgody na przeprowadzenie wywiadu – 3 osoby.

Możliwość przeprowadzania wywiadów środowiskowych jest niewątpliwie dodatkowym narzędziem umożliwiającym weryfikowanie deklarowanych dochodów. Jednak podkreślić należy, iż ustawodawca nie określił jednoznacznie definicji dysproporcji majątkowej. Mało precyzyjny zapis w ustawie oraz orzecznictwo w tym zakresie obniża skuteczność działania w tej kwestii.

Wpłaty w zakresie dodatków mieszkaniowych realizowane są z budżetu miasta. Kwoty przyznanych dodatków mieszkaniowych zostały w pełni zabezpieczone i wypłacone zgodnie z wydanymi decyzjami.

IV. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy z dnia 05 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym
- ustawy z dnia 20 września 2022r. ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła,
- ustawy z dnia 7 października 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej,
- ustawy z dnia 15 grudnia 2022r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

1. Świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka – 1.000 zł;
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł;
 - c) samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci;
 - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 95,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego;
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:
 - 90,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
 - 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia;
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego – 100,00 zł na dziecko;

- g) rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego – 100,00 zł na dziecko;
 - h) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
 - 113,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły,
 - 69,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.
2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 1.000,00 zł.
3. Świadczenia opiekuńcze:
- a) zasiłek pielęgnacyjny – 215,84 zł miesięcznie,
 - b) świadczenie pielęgnacyjne – 2.458,00 zł,
 - c) specjalny zasiłek opiekuńczy – od 01.11.2018r. – 620,00 zł miesięcznie.
4. Świadczenie rodzicielskie – 1.000,00 zł miesięcznie.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi:

- 1) na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia:
95,00 zł,
- 2) na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia:
124,00 zł,
- 3) na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia:
135,00 zł.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, uprawniający do zasiłku rodzinnego:

od 01.11.2015r. - 674,00 zł,

- w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne:

od 01.11.2015r. - 764,00 zł,

- w przypadku ubiegania się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka:

1.922 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

W przypadkach gdy dochód rodziny przekracza kwotę 674,00 lub 764,00 pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, wypłaca się zasiłek rodzinny w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny – tzw. zasada złotówki za złotówkę.

W roku 2023 nastąpił spadek liczby osób uprawnionych do zasiłku rodzinnego. Zmalały również wydatki na ten cel. Dane przedstawia tabela nr 39.

Spadek liczby uprawnionych dotyczy dodatków do zasiłku rodzinnego – dane szczegółowe zawierają tabele: 40, 41, 42, 43, 44, 45. W większości przypadków zmalały również wydatki.

Wzrost liczby uprawnionych nastąpił w zasiłku pielęgnacyjnym. Wzrosły również wydatki na ten cel - dane szczegółowe zawiera tabela nr 46.

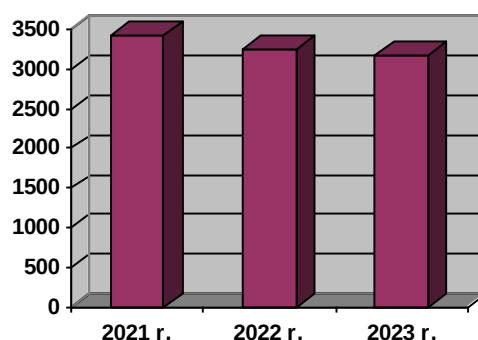
Znaczny wzrost liczby uprawnionych nastąpił w świadczeniu pielęgnacyjnym. Nastąpił również duży wzrost wydatków na to świadczenie o prawie 4 mln złotych - szczegółowe dane zawiera tabela nr 47.

Znaczny spadek liczby uprawnionych wraz ze spadkiem wydatków wystąpił w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka tzw. becikowego – tabela 48 i 49.

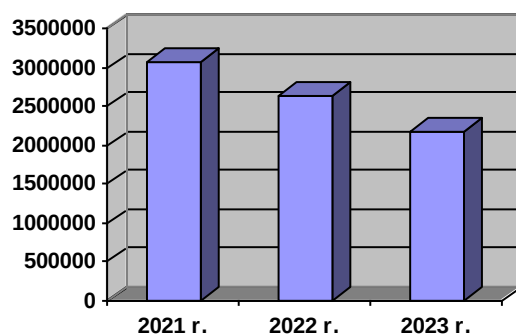
Tab. 39 Liczba osób, którym przyznano zasiłek rodzinny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	3.413	26.974	113,73	3.068.015,47
2022	3.247	23.203	113,31	2.629.210,24
2023	3.163	19.078	113,76	2.170.403,31

Wyk. nr 14 Liczba osób korzystających z zasiłków rodzinnych w latach 2021 - 2023

**Wyk. nr 15 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki rodzinne w latach
2021 - 2023**

Tab. 40 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	91	123	753,14	92.636,29
2022	72	97	643,33	62.402,81
2023	64	80	748,63	59.890,06

Tab. 41 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	95	694	385,00	267.191,64
2022	80	619	369,44	228.685,19
2023	62	409	378,18	154.673,76

Tab. 42 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. samotnego wychowania dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	124	1.356	191,06	259.081,43
2022	111	1.333	193,47	257.893,93
2023	102	1.183	197,96	234.189,35

Tab. 43 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	236	2.310	104,75	241.992,13
2022	209	2.096	104,96	219.998,12
2023	193	2.095	105,39	220.786,43

Tab. 44 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	1.058	2.733	55,42	151.486,11
2022	922	2.429	55,59	135.018,62
2023	755	2.086	54,73	114.166,22

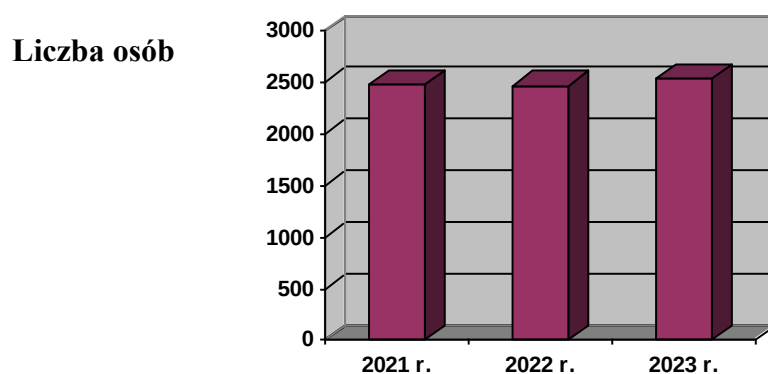
Tab. 45 Liczba osób, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	331	4.403	93,21	410.421,88
2022	305	4.773	78,80	376.115,57
2023	266	3.821	91,95	351.332,18

Tab. 46 Liczba osób, którym przyznano zasiłek pielęgnacyjny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

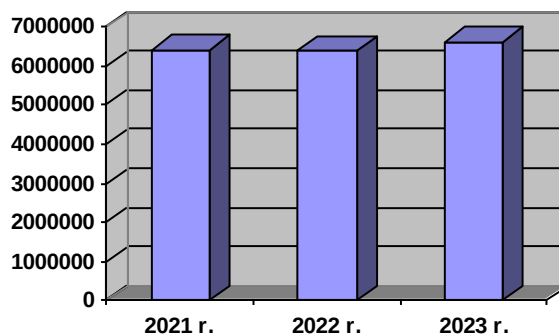
Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	2.474	29.700	215,83	6.410.165,00
2022	2.463	29.560	215,81	6.379,425,00
2023	2.529	30.631	215,84	6.611.394,00

Wyk. nr 16 Liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych w latach 2021 - 2023

Wyk. nr 17 Środki finansowe wydatkowane na zasiłki pielęgnacyjne w latach 2021– 2023

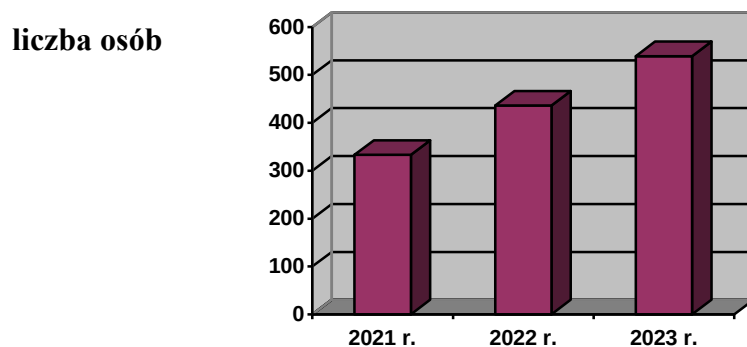
zł

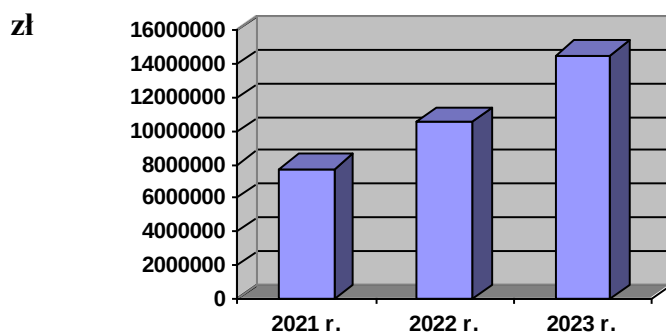
Tab. 47 Liczba osób, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	333	3.996	1940,69	7.755.032,00
2022	436	5.083	2.076,95	10.557.134,00
2023	539	5.965	2.433,94	14.518.481,00

Wyk. nr 18 Liczba osób korzystających ze świadczeń pielęgnacyjnych w latach 2021 - 2023

Wyk. nr 19 Środki finansowe wydatkowane na świadczenia pielęgnacyjne w latach 2021 - 2023

Tab. 48 Liczba osób, którym przyznano specjalny zasiłek opiekuńczy, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	46	499	612,85	305.813,00
2022	29	191	615,09	117.483,00
2023	8	57	620,00	35.340,00

Tab. 49 Liczba osób, którym przyznano jednorazową zapomogę z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	349	368	1.000,00	368.000,00
2022	263	266	1.000,00	266.000,00
2023	195	195	1.000,00	195.000,00

2. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu dziecka w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie przez okres 52 tygodni w przypadku urodzenia dziecka, gdy rodzic dziecka nie posiada uprawnień do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu Pracy jako okres urlopu macierzyńskiego.

Tab. 50 Liczba osób, którym przyznano świadczenie rodzicielskie, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021 – 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	215	1.412	914,16	1.290.800,00
2022	203	1.367	919,94	1.257.555,00
2023	178	1.070	917,16	981.359,00

3. Zasiłek dla opiekuna

W 2023r. Ośrodek kontynuował wypłatę zasiłków dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

W 2023r. wypłacono świadczenie 3 osobom w łącznej wysokości 19.840,00 zł. Od zasiłku opłacono także składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w łącznej wysokości 512,00 zł oraz składki zdrowotne w wysokości 1.116,00 zł.

4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od jego rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli jego egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej: do ukończenia 18 roku życia albo do ukończenia 25 roku życia w przypadku, gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub w szkole wyższej; bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209,00 zł.

Art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowi, że w przypadku gdy dochód rodziny przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2 o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeśli osoba uprawniona: przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (tj. w domu pomocy społecznej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, a także szkole wojskowej lub innej szkole zapewniającej nieodpłatnie pełne utrzymanie), albo przebywa w pieczy zastępczej; zawarła związek małżeński.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

W 2023 roku uprawnione do świadczenia z funduszu alimentacyjnego były 344 osoby. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w porównaniu z latami poprzednimi zmalały i wyniosły 2.081.892,59 zł.

Dane szczegółowe zawiera tabela 51.

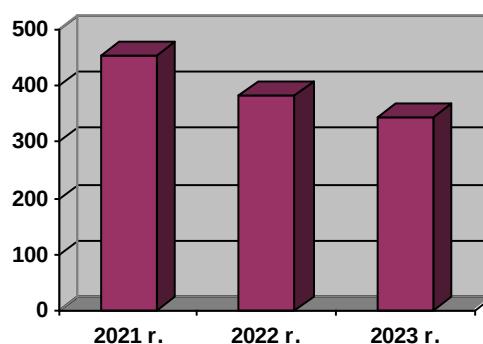
Dłużnicy alimentacyjni z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwrócili w 2023r. kwotę 1.160.363,61 zł. (w 2022 roku kwotę 1.145.254,62 zł).

Tab. 51 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	453	5.633	421,04	2.371.771,02
2022	381	5.234	427,38	2.236.928,39
2023	344	4.724	440,71	2.081.892,59

Wyk. nr 20 Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2021 - 2023

liczba osób

5. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023, poz. 1923).

Świadczenie to przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

Aby uzyskać jednorazowe świadczenie, konieczne jest spełnienie kilku warunków.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie zostanie pozostawiony bez rozpoznania.

Ponadto, podstawowym warunkiem jest posiadanie przez dziecko zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz

Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Ponadto, podobnie jak w przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowego), jednorazowe świadczenie przysługiwać będzie tylko w sytuacji, gdy matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Fakt ten należy potwierdzić odpowiednim zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

W 2023r. jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł, wypłacono 10 osobom na 10 niepełnosprawnych dzieci.

Łącznie wydatki na ten cel wyniosły 40.000,00 zł.

Tab. 52 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2021	9	9	4.000,00	36.000,00
2022	5	5	4.000,00	20.000,00
2023	10	10	4.000,00	40.000,00

6. Dodatek elektryczny

Dodatek elektryczny był dopłatą do prądu dedykowaną gospodarstwom domowym, które zużywają energię elektryczną do ogrzewania mieszkań i domów. Dotyczyło to osób korzystających między innymi z pomp ciepła, pieców elektrycznych i bojlerów (UWAGA: nie chodzi tutaj o bojler podgrzewające tylko wodę, ale takie z funkcją CO – do ogrzewania mieszkania). Źródło ogrzewania musiało być zgłoszone do CEEB (Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków).

Dopłata do prądu była jednorazowa i wynosiła, w zależności od zużycia energii (w tym samym miejscu zamieszkania): - 1000 złotych w przypadku zużycia energii elektrycznej w 2021 roku na poziomie maksymalnie 5MWh, - 1500 złotych w przypadku zużycia energii elektrycznej w 2021 roku przekraczającym 5MWh.

Aby uzyskać dodatek elektryczny w podwyższonej kwocie, do wniosku należało dołączyć rozliczenie roczne z przedsiębiorstwem energetycznym potwierdzające zużycie energii elektrycznej w 2021 r. przekraczające 5MWh.

W 2023 r. przyjęto 150 wniosków o wypłatę dodatku elektrycznego. Wydano łącznie 125 informacji o przyznaniu dodatku, 2 decyzje odmowne, 23 umorzenia postępowania. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek to 125. Kwota wypłaconych świadczeń w 2023r. to 139 000,00 zł.

7. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe

Zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, o zwrot podatku VAT za gaz mogą się ubiegać te gospodarstwa domowe, które używają gazu do celów grzewczych. Oznacza to, że gaz musi być wykorzystywany do ogrzewania domu lub mieszkania. Zwrotu podatku VAT nie otrzymają więc osoby wykorzystujące gaz tylko w kuchni do gotowania, jak również ci, którzy podgrzewają gazem wodę użytkową.

Jednym z warunków przyznania refundacji podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe jest spełnienie kryterium dochodowego, które wynosi:

- 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1500 zł/os. w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

Korzystanie z gazu do ogrzewania domu czy mieszkania musi potwierdzić też wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Główne źródło ogrzewania musi być wpisane lub zgłoszone do CEEB do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 21 grudnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku wpisania lub zgłoszenia do CEEB nowych źródeł ogrzewania.

O przyznanie refundacji podatku VAT można się ubiegać po otrzymaniu, a następnie opłaceniu pierwszej faktury VAT dokumentującej dostarczenie paliwa gazowego za okres od 1 stycznia 2023r. do 30 czerwca 2024r. Wnioski o wypłatę dodatku można składać do 30 września 2024r.

W 2023 r. przyjęto 468 wniosków o wypłatę refundacji podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe. Wydano łącznie 344 informacji o przyznaniu dodatku, 30 decyzji odmownych, 76 umorzeń postępowania. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek to 173. Kwota wypłaconej refundacji podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe w 2023r. to 63 726,39zł.

**Tab. 53 Zestawienie wydatków Działu Świadczeń Rodzinnych
w latach 2021 – 2023**

Rodzaj wydatku	2021r.	2022r.	2023r.
Świadczenia rodzinne	20.671.622,74	22 453 346,57	25 616 270,95
Fundusz Alimentacyjny	2.368.843,14	2 235 920,75	2 077 516,32
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	1.634.414,89	2 150 908,48	2 854 722,09
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	403.888,05	545 000,00	773 211,45
Wydatki bieżące na realizację świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	730.563,63	796 178,49	917 987,94
Zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami	89.420,00	46 500,00	19 840,00
Jednorazowe świadczenie w wys. 4.000,00 zł	36.000,00	20 000,00	40 000,00
Świadczenie wychowawcze 500+ wraz z kosztami obsługi	71.949.907,21	29 878 616,11	184 960,41 ¹
Dodatek węglowy wraz z kosztami obsługi	-	18 072 360,00	113 873,11 ²
Dodatek inne źródła ciepła wraz z kosztami obsługi	-	754 800,00	10 200,00 ³
Dodatek elektryczny	-	-	141 780,00

¹ Świadczenia wypłacone w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

² Dodatki węglowe wypłacone w ramach realizacji zadania zakończonego w 2022r.

³ Dodatki na inne źródła ciepła wypłacone w ramach realizacji zadania zakończonego w 2022r.

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe wraz z kosztami obsługi	-	-	65 000,92
Świadczenia rodzinne UKR wraz z kosztami obsługi	-	315.153,28	662 220,84
Jednorazowe świadczenie pieniężne dla Ukrainy wraz z kosztami obsługi	-	577.116,00	59 976,00
Razem	97.884.659,66	82.487.832,74	33 537 560,03

V. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022r. Ostatnia nowelizacja ww. ustawy przedłużyła ten okres w określonych przypadkach nawet do 30.09.2024 r. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest wyżej określoną osobą.

Zgodnie z art. 26, art. 29, art. 30, art. 31 ww. ustawy „pomocowej”, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 tej ustawy i który został wpisany do rejestru PESEL przysługuje prawo do świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, na zasadach i w trybie ustawy o pomocy społecznej. Ponadto przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych oraz pomocy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Ww. wydatki finansowane są przez budżet państwa z Funduszu Pomocy.

1. Pomoc społeczna dla obywateli Ukrainy

W ramach pomocy społecznej w 2023 roku przyznawano następujące świadczenia:

- zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu - pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż dwa miesiące,
- zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu na podstawie decyzji administracyjnej,
- zasiłek stały,
- skierowanie do domu pomocy społecznej,
- usługi opiekuńcze.

1.1. Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu - pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż dwa miesiące.

W 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 14 dzieci ukraińskich na łączną kwotę 5.081,50 zł.

Tab. 54 Liczba dzieci korzystających z pomocy doraźnej w formie posiłków i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023 - ogółem

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	352	65.879,12
2023	14	5.081,50

w tym:

Tab. 55 Liczba dzieci korzystających z pomocy doraźnej w formie posiłków i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023 - szkoły

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	229	50.000,50
2023	9	3.672,00

Tab. 56 Liczba dzieci korzystających z pomocy doraźnej w formie posiłków i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023 - przedszkola

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	123	15.878,62
2023	5	1.409,50

1.2. Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 29 dzieci ukraińskich na łączną kwotę 23.814,50 zł. (2 dzieci korzystało najpierw w przedszkolu, a potem w szkole).

Tab. 57 Liczba dzieci korzystających z gorącego posiłku na podstawie decyzji administracyjnej i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023 - ogółem

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	26	7.387,00
2023	29	23.814,50

Tab. 58 Liczba dzieci korzystających z gorącego posiłku na podstawie decyzji administracyjnej i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023 - szkoły

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	16	5.318,50
2023	19	17.424,00

Tab. 59 Liczba dzieci korzystających z gorącego posiłku na podstawie decyzji administracyjnej i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023 - przedszkola

Rok	Liczba osób	Budżet
2022	10	2.068,50
2023	12	6.390,50

Wszystkie dzieci korzystające z posiłków na podstawie decyzji korzystały wcześniej z pomocy doraźnej w formie posiłku.

1.3. Zasiłek stały.

W 2023 roku jedna osoba z Ukrainy miała przyznany zasiłek stały

Tab. 60 Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	1	2	258,98	517,96
2023	1	12	151,06	1812,72

1.4. Skierowanie do domu pomocy społecznej.

W 2023 roku Ośrodek opłacał pobyt w DPS dla jednej osoby z Ukrainy.

Tab. 61 Liczba osób w DPS, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	1	8	4.490,26	35.922,06
2023	1	12	4.888,63	58.663,60

1.5. Usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.

W 2023 roku jedna osoba skorzystała z usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi.

Tab. 62 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w latach 2022-2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń (godzin)	Budżet
2022	1	40	2.160,00
2023	1	120,5	13.255,00

Tab. 63 Liczba wydanych decyzji z pomocy społecznej w 2023 roku dla obywateli Ukrainy

Rodzaj zasiłku	Liczba decyzji	
Zasiłki stałe UKR	Razem:	0
	Przyznania:	0
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	0
Zasiłki celowe UKR	Razem:	1
	Przyznania:	0
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	1
Dożywianie dzieci UKR	Razem:	21
	Przyznania:	20
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	1
Domy Pomocy Społecznej UKR skierowania	Razem:	3
	Przyznania:	0
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	3
Domy Pomocy Społecznej UKR odpłatność	Razem:	1
	Przyznania:	0
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	1
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi UKR	Razem:	3
	Przyznania:	2
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	1
Ogółem:	Razem:	29
	Przyznania:	22
	Odmowy:	0
	Uchylenia, umorzenia, wygaśnięcia, zmiany, inne	7

1. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

Obywatele Ukrainy, na podstawie ustawy „pomocowej” otrzymali pomoc w postaci zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, jednorazowej zapomogi z tyt. urodzenia dziecka oraz świadczeń rodzicielskich.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby świadczeń przyznanych obywatelom Ukrainy oraz wydatków poniesionych na ten cel przedstawiają tabele 64-73.

Tab. 64 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano zasiłek rodzinny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	97	642	115,41	74.093,00
2023	80	1.334	116,37	155.241,00

Tab. 65 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	6	6	520,17	3.121,00
2023	4	4	1.000,00	4.000,00

Tab. 66 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. samotnego wychowania dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	9	42	202,12	8.489,00
2023	12	119	198,30	23.598,00

Tab. 67 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	3	13	108,46	1.410,00
2023	9	69	108,55	7.490,00

Tab. 68 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	48	74	94,84	7.018,00
2023	41	72	91,90	6.617,00

Tab. 69 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	14	75	95,00	7.125,00
2023	18	161	94,23	15.171,00

Tab. 70 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano zasiłek pielęgnacyjny, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	9	62	215,84	13.383,00
2023	30	205	215,85	44.248,00

Tab. 71 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	5	29	2.095,07	60.757,00
2023	8	74	2.458,00	181.892,00

Tab. 72 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano jednorazową zapomogę z tyt. urodzenia dziecka, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	5	5	1.000,00	5.000,00
2023	6	6	1.000,00	6.000,00

Tab. 73 Liczba obywateli Ukrainy, którym przyznano świadczenie rodzicielskie, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w roku 2023

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Budżet
2022	18	109	966,84	105.386,00
2023	29	151	906,65	136.904,00

2. Jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy

Zgodnie z ustawą „pomocową” obywatele Ukrainy otrzymali również pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Wniosek składa osoba uprawniona, jej przedstawiciel ustawowy, opiekun tymczasowy albo osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.

W 2023 r. przyjęto 136 wniosków o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego. Wydano 136 informacji o przyznaniu świadczenia. Liczba wypłaconych świadczeń to 196 Kwota wypłaconych świadczeń w 2023r. to 58 800,00 zł.

3. Nadzór nad opiekunem tymczasowym obywatela Ukrainy

Mając na uwadze art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 2022 roku sprawuje nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego. Pracownicy Działu Wsparcia Rodziny nadzorują działania opiekunów odwiedzając rodziny w miejscu zamieszkania, udzielają opiekunowi odpowiednich wskazówek i poleceń w zakresie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej małoletnich dzieci.

W 2023 roku do Ośrodka wpłynęło 6 postanowień Sądu Rejonowego o ustanowienie opiekunów tymczasowych, którzy przebywali na terenie Ostrowa Wielkopolskiego sprawując opiekę nad 6 dziećmi. Łącznie prowadzono nadzór nad 9 opiekunami tymczasowymi, sprawującymi opiekę nad 9 dziećmi.

VI. Budżet i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku na zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych wydatkował środki finansowe w wysokości 72 754 539,98 zł. Wykonanie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

Tab. 74 Wykonanie budżetu MOPS za 2023 rok

Lp	Wyszczególnienie	Środki ogółem	środki miasta	budżet państwa	Inne środki
I	Pomoc społeczna	5 125 798,31	1 319 113,09	3 806 685,22	0,00
	w tym:				
1	zasiłki okresowe	378 235,75	18 591,98	359 643,77	0,00
2	zasiłki celowe	493 982,20	493 982,20	0,00	0,00
3	program "Posiłek w szkole i w domu"	1 887 266,32	754 520,07	1 132 746,25	0,00
4	Dożywianie zgodnie z art.17 ust.3 i 14 ustawy o pomocy społecznej	75 528,40	17 900,24	57 628,16	0,00
5	zasiłki stałe	2 075 912,82	0,00	2 075 912,82	0,00
6	składki na ubezpieczenie zdrowotne	180 754,22	0,00	180 754,22	0,00
II	Specjalistyczne usługi opiekuńcze-zlecone	1 521 308,00	0,00	1 521 308,00	0,00
III	Koszt pobytu podopiecznych w DPS	7 349 998,81	7 349 998,81	0,00	0,00
IV	Mieszkanie chronione	72 840,95	72 840,95	0,00	0,00
V	Przeciwdziałanie przemocy	134 756,57	134 756,57	0,00	0,00
VI	Pieczą zastępczą	1 783 413,67	1 747 294,80	0,00	36 118,87
VII	Koszty opiekun prawny	58 070,04	0,00	58 070,04	0,00
VIII	Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	5 499 813,91	5 499 813,91	0,00	0,00
IX	Świadczenia rodzinne i alimentacyjne	32 299 548,75		32 299 548,75	0,00
	w tym:				
	-składki na ubezpieczenie zdrowotne	773 211,45		773 211,45	0,00
X	Świadczenia wychowawcze	184 960,41	0,00	184 960,41	0,00
XI	Poświadcz. usług zdrowotnych-koszty obsługi	12 927,25	0,00	12 927,25	0,00
XIII	Utrzymanie OPS w tym:	15 376 963,09	14 828 878,67	548 084,42	0,00
	koszty usług opiekuńczych	8 032 745,17	8 032 745,17	0,00	0,00
	RAZEM	69 420 399,76	30 952 696,80	38 431 584,09	36 118,87
1	Świadczenia pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy	106 927,32	0,00	0,00	106 927,32
2	Świadczenia rodzinne, składki dla obywateli Ukrainy	662 220,84	0,00	0,00	662 220,84
3	Świadczenia jednorazowe dla obywateli Ukrainy	59 976,00	0,00	0,00	59 976,00
XIV	RAZEM świadczenia z Funduszu Pomocy	829 124,16	0,00	0,00	829 124,16
1	Dodatek węglowy, elektryczny, gazowy, inne źródła - F.Przeci.Covid-19	342 445,25	11 591,22	0,00	330 854,03
XV	RAZEM świadczenia z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19	342 445,25	11 591,22	0,00	330 854,03
1	"Opieka wytchnieniowa" w ramach Solidarnościowego Funduszu, w tym:	340 869,03	0,00	0,00	340 869,03
	koszty usług	334 185,33	0,00	0,00	334 185,33
2	"Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" w ramach Solidarnościowego Funduszu, w tym:	1 821 701,78	0,00	0,00	1 821 701,78
	koszty usług	1 785 982,14			1 785 982,14
XVI	RAZEM świadczenia z Solidarnościowego Funduszu	2 162 570,81	0,00	0,00	2 162 570,81
OGÓŁEM		72 754 539,98	30 964 288,02	38 431 584,09	3 358 667,87

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w 2023 roku przeciętnie zatrudnienie wynosiło 213,50 etatu. Zatrudnienie w poszczególnych działach wynosiło:

- Dział Pomocy Środowiskowej	29,00 etatów
- Dział Wsparcia Rodziny	9,00 etatów
- Dział Usług Opiekuńczych	141,00 etatów, w tym 131,00 opiekunek
- Dział Świadczeń	7,00 etatów
- Dział Finansowo-Organizacyjny	12,00 etatów
- Dział Świadczeń Rodzinnych i Mieszkaniowych	13,50 etatu
- Dyrekcja	2,00 etaty

Zatrudnienie pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych – 9,5 etatu finansowane było ze środków budżetu państwa.

W ramach programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” sfinansowaliśmy 31 etatów opiekunek.

**WYKAZ POTRZEB
W ZAKRESIE
POMOCY SPOŁECZNEJ**

POTRZEBY:

1. Potrzeba zwiększenia środków na finansowanie pobytu w domach pomocy społecznej

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m. in. kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy. Z roku na rok rosną koszty pobytu w DPS, jak pokazują poniższe tabele.

Tab. 75 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego kierowanych w danym roku do Domu Pomocy Społecznej

Rok	Liczba
2021	42
2022	44
2023	58

W roku 2023 liczba osób, za których gmina ponosiła odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, wyniosła 180 osób na kwotę 7.349.998,81 zł.

Tab. 76 Wydatki poniesione za pobyt w Domach Pomocy Społecznej

Rok	Kwota w zł
2021	4.825.736,50
2022	5.572.914,66
2023	7.349.998,81

Tab. 77 Osoby kierowane w danym roku do domów pomocy społecznej

Rok	Liczba osób skierowanych do DPS					
	Ogółem	Do DPS w Powiecie Ostrowskim				Do DPS poza Powiatem Ostrowskim
		Razem Powiat	Ostrów	Odolanów	Psary	
2021	42	17	11	3	3	25
2022	44	16	11	0	5	28
2023	58	50	47	0	3	8

Tab. 78 Środki finansowe przekazane w danym roku do domów pomocy społecznej

Rok	Środki finansowe przekazane do DPS					
	Ogółem	Do DPS w Powiecie Ostrowskim				Do DPS poza Powiatem Ostrowskim
		Razem Powiat	Ostrów	Odolanów	Psary	
2021	4.825.736,50	2.344.841,89	1.233.603,90	216.940,79	894.297,20	2.480.894,61
2022	5.572.914,66	2.457.420,22	1.344.556,31	211.871,69	900.992,22	3.115.494,44
2023	7.349.998,81	3.863.879,10	2.574.770,57	207.037,15	1.082.071,38	3.486.119,71

W ostatnim okresie wzrost odpłatności za DPS przybrał niespotykaną dotąd dynamikę. Powodem tego jest wzrost miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, co wynika z podwyższania standardów domów oraz wzrostu cen energii, a także zwiększenie liczby osób wymagających tej formy pomocy. Pierwszy kwartał 2024 roku pokazał, że zaangażowanie środków na odpłatność gminy za pobyt w DPS wynieść może w skali roku nawet ok. 9.500.000,00 zł. Wobec powyższego istnieje potrzeba zabezpieczenia zwiększonych środków na powyższe zadanie.

2. Potrzeba rozwijania usług opiekuńczych i zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację

Długość życia w Polsce wydłuża się, w związku z tym rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Z uwagi na starzenie się społeczeństwa w ostatnich latach następuje systematyczny wzrost liczby osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych i usług asystenckich.

1. Realizacja usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych ma na celu sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi wsparcia umożliwiając im jak najdłuższe pozostanie w ich naturalnym środowisku. , których celem jest pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, zalecana przez lekarza pielęgnacja oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem umożliwia, jak najdłuższe pozostanie osób w ich naturalnym środowisku.
2. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, którego idea jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym.

Tab. 79 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług oraz wydatki ponoszone na powyższy cel

Lata	Usługi opiekuńcze	
	Liczba osób	Budżet
2021	521	6 816 802,80
2022	531	6 810 200,01
2023	532	8 032 745,17

3. Realizacja programów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej

- **”Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023.** Program kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad osobami dorosłymi i dziećmi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tab. 80 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego korzystających z programu ”Opieka wytchnieniowa” oraz wykorzystane środki na powyższy cel

Lata	Opieka wytchnieniowa	
	Liczba osób	Budżet
2021	38	278 557,41
2022	45	367 240,80
2023	65	340 869,03

- **–, Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023.** Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, której adresatami są: dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji

oraz osoby niepełnosprawnej posiadającej orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tab. 81 Liczba mieszkańców miasta Ostrowa Wielkopolskiego korzystających z programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023 oraz wykorzystane środki na powyższy cel

Lata	Usługi – asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	
	Liczba osób	Budżet
2021	54	442 807,60
2022	170	1 433 219,79
2023	154	1 821 701,78

4. Potrzeba rozwijania form wsparcia asystenta rodziny i poradnictwa rodzinnego

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wynika, że na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła 75 rodzin, natomiast liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej ogółem wynosiła 121 dzieci, z czego 29 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo wychowawczych, natomiast 93 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych.

Zadania asystenta, które zostały określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, to m.in.: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, w tym udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; w rozwiązywaniu problemów socjalnych; psychologicznych; problemów wychowawczych z dziećmi; wspieranie aktywności społecznej rodzin; podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin; prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci; sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach; współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Ponadto ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem” do zadań asystenta rodziny wprowadza koordynację działań na rzecz wsparcia kobiet w ciąży i rodzin.

Wspomniane ustawy, tj.: o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” mówią o obligatoryjności przydzielenia

rodzinie asystenta rodziny w przypadku występowania trudności opiekuńczo wychowawczych rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim kompleksowo realizuje działania na rzecz rodzin w zakresie przewycięzania trudności opiekuńczo wychowawczych udzielając rodzinom poradnictwa prawnego oraz wsparcia psychologa, gdzie w tym zakresie należałoby w dalszym ciągu kontynuować zadania.

5. Potrzeba utworzenia Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego przy wsparciu ministerialnego programu - jako uzupełnienie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, poprzez stworzenie dodatkowej usługi w postaci zapewnienia możliwości zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego. Osoby, do których kierowany jest Program, obok różnorodnego wsparcia (w tym w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom, stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych), mają zapewnioną możliwość niezależnego/samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę swoich potrzeb i takie zadania mają realizować Centra opiekuńczo-mieszkalne. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.

6. Potrzeba utworzenia placówki wsparcia dziennego dla rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowywaniu, funkcjonujących w oparciu o ustawę o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej

Obserwujemy coraz więcej zgłoszeń ze szkół o nierealizowaniu obowiązku szkolnego, o zaległościach w nauce o trudnościach w nauce, zgłoszeń niewłaściwej opieki nad dziećmi. Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,

- opiekuńczej – zapewnia opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę – prowadzi działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w połączonych formach.

Brak zasobów instytucjonalnych w powyższej sferze powoduje, że pracownicy socjalni mają ograniczone możliwości oferowania pomocy oraz skuteczności działań na rzecz rodzin z dziećmi przeżywających trudności.

Placówka wsparcia dziennego wspomagałaby w opiece wychowawczej, organizowała czas wolny po zajęciach szkolnych, pomoc indywidualną w nauce i odrabianiu prac domowych, udział w zajęciach komputerowych, sportowych, plastycznych, wychowawczo-dydaktycznych i wyrównawczych.

7. Potrzeba zwiększenia środków na wypłaty dodatków mieszkaniowych

Od grudnia 2023r. zaobserwowano duży wzrost składanych wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych. Wpływ na to, ma przede wszystkim bardzo duży wzrost opłat za ogrzewanie oraz innych opłat związanych z utrzymanie lokalu na jaki wnioskodawca ubiega się o świadczenie. Wzrost wysokości wydatków ma również wpływ na podwyższenie kwot wypłacanych dodatków mieszkaniowych (opłaty mają bezpośredni wpływ na wysokość wyliczonego dodatku mieszkaniowego). Trend wzrostowy utrzymuje się w roku kolejnym. Duże znaczenie w większej ilości składanych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego jest zmiana kryterium dochodowego, a co za tym idzie więcej osób kwalifikuje się do przyznania świadczenia:

1. do 08 lutego 2023r.

- kryterium dla gospodarstw jednoosobowego - 2.265,01zł
- kryterium dla gospodarstw wieloosobowego - 1.698,76 zł

2. od 09 lutego 2023r.

- kryterium dla gospodarstw jednoosobowego - 2.538,46 zł
- kryterium dla gospodarstw wieloosobowego - 1.903,85 zł

Wpływ na wysokość przyznawanych dodatków mieszkaniowych oraz większą ilość składanych wniosków ma również wzrost średniej ceny energii elektrycznej, wg której

obliczana jest wysokość ryczałtu na zakup opału w przypadku lokali mieszkalnych niewyposażonych w instalację doprowadzającą energię ciepłą do celów ogrzewania, ciepłej wody lub gazu.

Tab. 82 Liczba wydanych przyznających decyzji administracyjnych z zakresu dodatków mieszkaniowych, liczba świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ten cel w pierwszym kwartale w latach 2022-2024

Rok	Liczba decyzji przyznających	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie	Wydatkowane środki finansowe
I kwartał 2022	477	2 788	320,05	892 292,43
I kwartał 2023	563	3 146	387,94	1 220 449,84
I kwartał 2024	506	3 050	467,47	1.425.783,58

8. Potrzeba kontynuacji wsparcia obywateli Ukrainy

Istnieje nadal potrzeba wspierania obywateli Ukrainy przebywających na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego w związku z konfliktem zbrojnym mającym miejsce na terytorium Ukrainy. W szczególności w zakresie:

- dożywiania dzieci,
- świadczeń z pomocy społecznej,
- zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych,
- jednorazowych świadczeń pieniężnych,
- monitorowania sytuacji rodzin opiekunów tymczasowych nad małoletnim obywatelem Ukrainy,
- potrzeba kontynuacji zatrudniania w MOPS osób do bezpośrednich kontaktów z obywatelami Ukrainy posługujących się językiem ukraińskim.

9. Potrzeba kontynuacji współpracy z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi

Istnieje nadal potrzeba współpracy z instytucjami, w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy mającą na celu udzielanie informacji dotyczących ofert pracy dla osób bez

wykształcenia i doświadczenia zawodowego. Ponadto potrzeba kontynuacji współpracy z organizacjami pozarządowymi, realizującymi zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej dot.:

- schronienia,
- prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych,
- dożywiania.

Organizacje pozarządowe stanowią istotne ogniwo w systemie pomocy społecznej, dlatego ważne jest, aby wspierać ich działania i współpracować w realizacji wspólnych celów.